

Қазақстан Республикасы
Астана қаласы
«AGZHAN» ғылыми-білім
беру орталығы»

Республика Казахстан
город Астана
«Научно-образовательный
центр «AGZHAN»

010000, Астана қ., Ш. Иманбаева қ., 5а ү., каб. 203
+7 708 425 58 09, 8 71 72 25 58 09 (кабылдау бөлімі).
www.agzhanastana.kz agzhanastana
agzhan_astana@mail.ru

010000, г. Астана, ул. Ш. Иманбаева, д. 5а. 203 каб.
+7 708 425 58 09, 8 71 72 25 58 09 (приёмный кабинет).
www.agzhanastana.kz agzhanastana
agzhan_astana@mail.ru

Әдістемелік кеңесте
қаралды
хағтама №96
№176 бұйрық
01.11.2024 ж

«БЕКІТЕМІН» AGZHAN»
ғылыми-білім беру
орталығының директоры
М.А.Шорманбаева
01.11.2024 ж.

**«Билингвист балалардың сөйлеуін дамытудағы DIGITAL-
технологиялар: логопедия мен дефектологиядағы инновациялар»
білім беру мекемелерінің логопед-дефектолог мамандарына арналған
педагог кадрлардың біліктілігін арттыру курс
БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ**

Астана қ., 2024 ж.

Мазмұны

1. Жалпы ережелер.....	3
3. Бағдарламаның тақырыбы.....	7
4. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері.....	10
5. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны.....	12
6. Оқу процесін ұйымдастыру.....	15
7. Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету.....	16
8. Оқу нәтижелерін бағалау.....	18
9. Курстан кейінгі қолдау.....	21
10. Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі.....	23

1. Жалпы ережелер

1.1 «Билингвист балалардың сөйлеуін дамытудағы DIGITAL-технологиялар: логопедия мен дефектологиядағы инновациялар» біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламасы (бұдан әрі - Бағдарлама): оқу мақсатын, міндеттерін, жоспарланған нәтижелерін, курстың құрылымы мен мазмұнын, ұйымдастыру ерекшеліктерін, курсты оқу-әдістемелік қамтамасыз етуді, тыңдаушылардың білімі мен дағдыларын бақылау және бағалау рәсімін айқындайды.

1.2 Бағдарлама барлық түрдегі және деңгейдегі білім беру мекемелерінде педагог-дефектолог-логопедтердің кәсіби құзыреттерін жетілдіруге және кәсіби дағдыларын дамытуға, сондай-ақ билингвист балалармен жұмыс істеу үшін заманауи цифрлық технологияларды игеру және енгізу жолымен логопедтер мен дефектологтардың біліктілігін арттыруға арналған.

1.3 Бағдарлама негізгі ережелер мен талаптарды ескере отырып әзірленді:

- «Білім туралы» 27 жылғы 2007 шілдедегі № 319-III Қазақстан Республикасының Заңына,
- «Педагог мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының 2019 жылғы 27 желтоқсандағы № 293-VI Заңының 9-бабы.
- Қазақстан Республикасы Білім министрінің м.а. 2022 жылғы 15 желтоқсандағы № 500 бұйрығымен бекітілген «Педагог» кәсіби стандарты
- Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 8 тамыздағы N 345
- едакцияда - Қазақстан Республикасының 11 жылғы 1997 шілдедегі N 151 Заңымен. Қазақстан Республикасындағы тілдер туралы
- Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 11 шілдедегі N 343 Заңы. Кемтар балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау туралы
- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 11 мамырдағы № 190 бұйрығы. Педагогикалық этиканың кейбір мәселелері туралы
- Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы № 249 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023 - 2029 жылдарға арналған тұжырымдамасы
- Қазақстан Республикасы Білім министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығы. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы
- «Бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, рухани білім беретін ұйымдардың білім беру қызметіне қойылатын біліктілік талаптарын және оларға сәйкестікті растайтын құжаттардың тізбесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім министрінің 2022 жылғы 24 қарашадағы № 473 бұйрығы
- «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту, орта, арнайы, қосымша, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдары педагогтарының жүргізуі

үшін міндетті құжаттардың тізбесін және олардың нысандарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 6 сәуірдегі № 130 бұйрығы

- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2009 жылғы 13 шілдедегі № 338 бұйрығымен бекітілген Педагог лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары
- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 4 мамырдағы № 175 бұйрығымен бекітілген Педагогтердің біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламаларын әзірлеу, келісу және бекіту қағидалары
- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 28 қаңтардағы No 95 бұйрығымен бекітілген Педагог қызметкерлердің біліктілігін арттыру курстарын ұйымдастыру және өткізу, сондай-ақ педагог қызметін курстан кейінгі қолдау қағидалары.

1.4 Бағдарламаның өзектілігі. Жаһандануға, көші-қонға және Қазақстанның әлемдік қоғамдастыққа кірігуін күшейтуге байланысты екі немесе одан да көп тілде сөйлейтін балалар саны өсуде. Бұл мұндай балалардың ерекше қажеттіліктерімен, әсіресе сөйлеуді одан әрі дамыту үшін негіз қалыптасатын ерте жаста жұмыс істеуге қабілетті мамандарды даярлау қажеттілігін тудырады. Қазіргі заманда цифрландыру білім беру мен медицинаны қоса алғанда, өмірдің барлық салаларын қамтиды. Логопедия мен дефектология тұрғысынан алғанда, DIGITAL-технологияларды қолдану балалардың, әсіресе билингвист балалардың сөйлеуін диагностикалау, түзету және дамыту үшін жаңа мүмкіндіктер ашады. Екі тілділік Қазақстанда барған сайын кең таралып келеді, бұл педагогтар мен мамандардан билингвист балалармен жұмыс саласында жоғары біліктілікті талап етеді.

Билингвист-балалармен, әсіресе сөйлеу қабілеті бұзылған балалармен тиімді жұмыс істеу үшін дефектолог-педагогтар мен логопедтер өздерінің білімдері мен дағдыларын үнемі жаңартып отырулары қажет. Бұл оларды диагностика мен түзетудің қажетті құзыреттерімен және қазіргі заманғы әдістерімен қамтамасыз ететін біліктілікті жүйелі түрде арттыруды талап етеді. Цифрлық технологияларды дамыту психикалық бұзылулар кезінде сөйлеу қабілеті бұзылған балаларды диагностикалау, түзету және оқыту үшін жаңа мүмкіндіктер ашты. Интерактивті платформалар, жасанды интеллект элементтері бар қосымшалар, мультимедиялық құралдар және қашықтықтан оқыту сияқты Digital-технологиялар білім беру процесінің, әсіресе логопедия және дефектология саласындағы ажырамас бөлігіне айналады. Бұл технологиялар жұмыс тиімділігін арттырады, сондай-ақ әрбір балаға деген көзқарасты дараландыруға мүмкіндік береді.

Бағдарлама мамандарға билингвист балалардың сөйлеу қабілеті бұзылуымен жұмыс істеудің инновациялық әдістерін ұсына отырып, уақыттың сын-тегеуріндеріне жауап береді, бұл олардың табысты әлеуметтік интеграциясына және академиялық жетістіктеріне ықпал етеді.

Қазақстанның жалпы мемлекеттік басымдықтарымен байланыс. Бағдарлама Қазақстанның білім беру және денсаулық сақтау саласындағы инновациялық технологияларды енгізуге және қызмет көрсету сапасын

арттыруға бағытталған мемлекеттік саясатының басымдықтарына толық сәйкес келеді. «Цифрлық Қазақстан» бағдарламасына сәйкес цифрлық технологияларды дамыту және енгізу басты бағыттардың бірі болып табылады, бұл Бағдарламаны өзекті және маңызды етеді. Білім министрі Ғ.Бейсембаев 2024 жылғы тамыз конференциясында сөйлеген сөзінде атап өткендей, бүгінде сандық технологиялар информатикадан әлдеқайда асып кетті. Енді әрбір педагогтің IT-біліктілігі оның біліктілігінің ажырамас бөлігіне айналуы тиіс. Бұл жаһандық процесс және қазіргі заманның талабы. Бағдарлама Қазақстанда білім беруді дамыту тұжырымдамасының мақсаттарына қол жеткізуге ықпал етеді.

Әлемдік трендтермен өзара байланыс. Халықаралық деңгейде арнайы білім беру саласында, атап айтқанда сөйлеу қабілеті бұзылған балалармен жұмыс істеуде цифрлық технологияларды пайдалануға қызығушылықтың өсуі байқалады. Қазіргі заманғы зерттеулер билингвист балалардың қажеттіліктеріне бейімделу және оның тиімділігін арттыру үшін білім беру процесіне технологияларды ықпалдастырудың маңыздылығын атап көрсетеді. Біліктілікті арттыру курстарының бағдарламасы үздік әлемдік практикалар мен инновацияларға сүйенеді, бұл Қазақстанда мамандар даярлаудың жоғары деңгейін және олардың халықаралық стандарттарға сәйкестігін қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

Бұл бағдарлама тақырыптың өзектілігін, мақсатты аудиторияға мамандануды, оқытудың инновациялық әдістемелерін пайдалануды және кәсіби даму мен кәсіби құзыреттерді жетілдіруге назар аударуды үйлестіретін педагогтердің біліктілігін арттыруға жаңашыл тәсіл болып табылады. Бағдарлама халықаралық білім беру қоғамдастығы таныған әлемдік үрдістердің негізгі ережелерін қамтиды.

1.5 Осы білім беру бағдарламасы:

- оқыту нәтижелеріне бағдарланған педагогтарды даярлау мазмұнына;
- педагог-дефектолог-логопедтердің кәсіби құзыреттілігін дамыту;
- DIGITAL-технологиялар негіздері педагогтерінің білімін меңгеру деңгейі;
- оқу процесін жүзеге асыруды ұйымдастыру және нысандары;
- біліктілікті арттыру курстары шеңберінде педагогтарды аралық және қорытынды аттестаттау.

1.6 «Билингвист балалардың сөйлеуін дамытудағы DIGITAL-технологиялар: логопедия мен дефектологиядағы инновациялар» біліктілікті арттыру курстарының ұзақтығы 108 академиялық сағатты құрайды.

1. Глоссарий

2.1 Осы курстың бағдарламасы мынадай терминдерді қамтиды::

<i>Терминдер</i>	<i>Анықтама</i>
Билингвизм (екі тілдік)	адамның екі тілді еркін меңгеру және оларды әртүрлі коммуникативті жағдайларда қолдану қабілеті. Екі тілді балаларда екі тілде сөйлеуді қабылдау мен өндірудің ерекшеліктеріне байланысты ерекше сөйлеу қиындықтары жиі кездеседі.

	Бағдарлама аясында билингвизм баланың сөйлеу дамуына әсер ететін фактор ретінде қарастырылады.
Digital-технологиялар	логопедия және дефектология саласында диагностика, түзету және оқыту үшін қолданылатын цифрлық құрылғылар мен бағдарламалық қамтамасыз етуді пайдалануға негізделген технологиялар.
Диагностикалық сынақтар	балалардағы сөйлеу бұзылыстарын анықтауға арналған тапсырмалар мен жаттығулар жиынтығы. Цифрлық контексте олар интерактивті қосымшалар немесе онлайн сауалнамалар түрінде ұсынылуы мүмкін.
Интерференция	көстілділерде бір тілдің екінші тілге әсері, ол екінші тілдің әсерінен бір тілдің айтылуын, грамматикасын немесе синтаксисін бұзу арқылы көрінуі мүмкін.
Интерактивті платформалар	пайдаланушыларға нақты уақыт режимінде мазмұнмен өзара әрекеттесуге мүмкіндік беретін цифрлық онлайн құралдары, көбінесе балалармен оқыту және түзету жұмыстарын жүргізу үшін қолданылады.
Инновация	жұмыс нәтижелерін жақсартуға және оқытудың тиімділігін арттыруға мүмкіндік беретін оқу және түзету үдерістеріне жаңа әдістерді, технологияларды және тәсілдерді енгізу
Инклюзивті білім беру	ерекше білім беру қажеттіліктері мен жеке-дара мүмкіндіктерін ескере отырып, барлық білім алушылар үшін білім алуға тең қолжетімділікті қамтамасыз ететін процесс
Мұғалімнің кәсіби білімі	білім беру, мәдени құндылықтар және оқыту теориясы саласындағы стратегиялық құжаттарды білу негізінде сапалы оқытудың педагогикалық тәсілдерін түсінеді
Мұғалімдердің біліктілігін арттыру	оқыту мен оқытудың сапасын арттыру үшін жаңа білім алуға, сондай-ақ бұрын алған кәсіптік білімдерін, іскерліктерін, дағдылары мен құзыреттерін қолдауға, кеңейтуге, тереңдетуге және жетілдіруге мүмкіндік беретін кәсіптік оқыту нысаны
Мұғалімнің іс-әрекетін курстан кейінгі қолдау	курстан кейінгі қызметіне үздіксіз мониторинг жүргізу және әдістемелік, консультациялық көмек көрсету арқылы педагогтің кәсіби

	құзыреттілігін дамытуды қамтамасыз ететін іс-шаралар жүйесі
Оқыту нәтижелері	білім алушылардың білім беру бағдарламасын игеру бойынша алған, көрсеткен білімдерінің, іскерліктерінің, дағдыларының бағалаумен расталған көлемі және қалыптасқан құндылықтар мен қатынастар
Сөйлеу дамуының кідіруі (СДК)	сөйлеу дағдыларын қалыптастырудың қалыпты уақытын бұзылуы, бала сөйлеуді дамытуда құрдастарынан айтарлықтай артта қалған кезеңі. Қостілділік жағдайында ақыл-ой кемістігі екі тілді қатар меңгеру қажеттілігімен байланысты болуы мүмкін.
Сөйлеу бұзылыстары	дыбыстық айтылу, қарқын, ырғақ, сөздік және сөйлеу грамматикасы бұзылыстарында көрінетін сөйлеу функциясының дамуындағы ауытқулар. Екі тілді балаларда мұндай бұзылулар екі тіл жүйесінің өзара әрекеттесуімен қиындауы мүмкін.

3. Бағдарламаның тақырыбы

3.1 Бағдарламаның жаңалығы. «Билингвист балалардың сөйлеуін дамытудағы DIGITAL-технологиялар: логопедия мен дефектологиядағы инновациялар» біліктілікті арттыру курстарының бағдарламасы өзінің мазмұны мен оқыту тәсілдері бойынша бірегей болып табылады. Бағдарлама жасанды интеллект, цифрлық платформалар мен қосымшалар сияқты озық құралдар мен технологияларды пайдалана отырып, балаларда сөйлеуді диагностикалаудың, түзетудің және дамытудың жаңашыл әдістерін ұсынады.

Бағдарламаның жаңашылдығын көрсететін басты аспектілердің бірі цифрлық технологияларды логопедтік және дефектологиялық практикаға интеграциялау, оқытудың инновациялық әдістемелері және педагогтердің кәсіби дағдыларын дамыту, жаңа диагностикалық құралдарды пайдалану, билингвист балалардың ата-аналарын қолдаудың кешенді тәсілі болып табылады.

Бұл бағдарлама өз саласында жаңашыл болып табылады, өйткені ол алдыңғы қатарлы технологияларды логопедтер мен дефектологтардың балалармен жұмыс істеудегі практикалық қажеттіліктерімен біріктіреді. Ол қазіргі заманғы талаптар мен сын-қатерлерді ескере отырып, мамандарға сөйлеу кемшіліктерімен анағұрлым тиімді және нәтижелі жұмыс істеуге көмектесетін жаңа шешімдер мен әдістемелерді ұсынады.

3.2 Курстар бағдарламасының Қазақстан Республикасында баламасы жоқ. Қолданыстағы біліктілікті арттыру бағдарламаларын талдау Қазақстанда және посткеңестік кеңістікте педагогтарды билингвист балалармен жұмыс істеуде цифрлық технологияларды пайдалануға кешенді және мақсатты түрде үйрететін білім беру бағдарламаларының жоқтығын көрсетеді. Бағдарлама екітілділік жағдайында сөйлеу қабілеті бұзылған билингвист балалардың бірегей қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған мамандандырылған контент

ұсынатын алғашқы бағдарлама болып табылады. Сондай-ақ, бағдарлама көп тілділікті қоса алғанда, қазақстандық білім беру контексінің ерекше ерекшеліктерін ескереді және логопедтер мен дефектологтардың жұмыс тәжірибесіне енгізілуі мүмкін бейімделген құралдарды ұсынады.

3.3 Бағдарлама 5 модульден тұрады, олардың әрқайсысы билинг балаларымен жұмыс істеуде digital-технологияларды пайдаланудың негізгі аспектілерін қамтиды. Әрбір модуль тыңдаушылардың білімін тереңдетуге және кәсіби дағдыларын дамытуға бағытталған теориялық және практикалық сабақтарды қамтиды. Бағдарлама тақырыбының мазмұны 1-кестеде берілген.

1-кесте. «Билингвист балалардың сөйлеуін дамытудағы DIGITAL-технологиялар: логопедия мен дефектологиядағы инновациялар» біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламасының мазмұны

<i>Модульдердің атауы</i>	<i>Тақырыптар атауы</i>
<p>Модуль 1: Билингвизмге кіріспе және сөйлеу бұзылыстары <i>Модульдің мақсаты:</i> тыңдаушыларды билингвизм негіздерімен және мектепке дейінгі және бастауыш мектеп жасындағы балалардың сөйлеу бұзылыстарының түрлерімен таныстыру, тыңдаушыларға билингвист балалардың сөйлеу дамуының ерекшеліктерін, сондай-ақ екі тілділікке байланысты сөйлеу бұзылыстарының ерекшеліктерін түсіну.</p>	<p>1, Билингвизмнің теориялық негіздері: Билингвизм түсінігі, оның түрлері мен нысандары. 2. 2. Сөйлеу дамуының тежелуі, мектепке дейінгі және бастауыш мектеп жасындағы балалардың сөйлеу қабілетінің бұзылуы: жіктелуі және себептері. 3. Билинг балаларындағы психикалық бұзылулар кезіндегі сөйлеу қабілетінің бұзылу ерекшелігі. 4. Билингвизм мен сөйлеу бұзылыстарын диагностикалау әдістері. 5. Мектепке дейінгі және бастауыш мектеп жасындағы балалардың сөйлеуі мен тілінің дамуына билингвизмнің әсері.</p>
<p>Модуль 2: Билингвист балалардың сөйлеу қабілеті бұзылуының диагностикасындағы DIGITAL-технологиялар <i>Модульдің мақсаты:</i> тыңдаушыларды сандық құралдармен және билингвист балалардың сөйлеу бұзылыстарын диагностикалау әдістемелерімен таныстыру, балалардың жеке ерекшеліктерін ескере отырып, билингвизм мен сөйлеу бұзылыстарын диагностикалау әдістерін үйрету.</p>	<p>1. Digital-құралдарға кіріспе: дефектолог пен логопед жұмысында цифрлық технологияларды пайдаланудың артықшылықтары мен шектеулері. 2. Сөйлеу дамуының тежелуі (ҚРЗ), мектепке дейінгі және бастауыш мектеп жасындағы балалардың сөйлеу қабілетінің бұзылуы: жіктелуі және себептері. 3. Сөйлеу дағдыларын бағалау үшін жасанды интеллектті пайдалану. Цифрлық диагностикалық тесттерді енгізу.</p>

	<p>4. Билингвист балалардың сөйлеу тілінің даму деңгейін бағалау әдістемесі. Диагностикалық деректерді талдау және түсіндіру.</p> <p>5. Логопедияда мультимедиялық технологияларды пайдалану: билингвист балаларды қолдау үшін визуалды және аудио материалдар.</p>
<p>Модуль 3: DIGITAL-технологии в коррекции и развитии речи детей-билингвов</p> <p>Цель модуля: научить слушателей использовать цифровые инструменты и технологии для коррекции речевых нарушений и развития речи у детей-билингвов, обеспечить слушателей знаниями и навыками по применению коррекционных методик для детей-билингвов с нарушениями речи при психических расстройствах.</p>	<p>1. Интерактивные обучающие платформы и приложения. Интерактивные инструменты для развития речи. Создание индивидуальных программ коррекции.</p> <p>2. Методы коррекции фонетико-фонематических нарушений: специфика работы с произношением и восприятием звуков речи.</p> <p>3. Коррекция грамматических и лексических нарушений: подходы к развитию словарного запаса и грамматических структур в билингвальной среде.</p> <p>4. Игровые технологии: использование игровой деятельности и творческих методов в диагностике и коррекции.</p> <p>5. Дистанционная коррекционная работа: технологии и платформы для дистанционного взаимодействия.</p>
<p>Модуль 4: Сөйлеу қабілеті бұзылған билингвист балаларды психологиялық-педагогикалық қолдау</p> <p><i>Модульдің мақсаты:</i> сөйлеу қиындығы бар балаларға кешенді психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету, ата-аналармен, мұғалімдермен және басқа да мамандармен өзара іс-қимыл жасау тәсілдерін, сондай-ақ инклюзивті оқыту стратегияларын қарастыру.</p>	<p>1. Үйде сөйлеуді дамытуды қолдау үшін сандық ресурстар. Ата-аналарға арналған онлайн-кеңестер ұйымдастыру</p> <p>2. Билингвист балаларды әлеуметтік және мәдени бейімдеу. Білім беру ортасында мәдени алуан түрлілікті қолдау. Екі тілді бірегейлікті дамыту</p> <p>3. Case study: Сөйлеу қабілеті бұзылған балалармен кешенді жұмыс. Нақты кейстерді талдау және жұмыс жоспарларын әзірлеу.</p> <p>4. Инклюзивті білім беру және билингвизм: сөйлеу қабілеті бұзылған балаларды жалпы білім беретін сыныптарға кіріктіру жолдары.</p>

	5, Пәнаралық өзара іс-қимыл: билингвист балаларды қолдау үшін логопедтердің, педагогтар мен психологтардың бірлескен жұмысы.
<p>Модуль 5: Кәсіби даму және инновацияларды енгізу <i>Модульдің мақсаты:</i> педагог-дефектолог-логопедтерді күнделікті практикаға инновациялық технологияларды енгізуге үйрету арқылы олардың кәсіби дамуына ықпал ету.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Логопедтер мен дефектологтарда IT-құзыреттілікті дамыту. 2. Цифрлық сауаттылыққа кіріспе және 21 ғасырдың дағдылары. Жаңа digital-құралдармен жұмыс істеу. 3. Digital-технологияларды пайдалану бойынша шеберлік сыныптары. Табысты тәжірибелер мен құралдарды таныстыру: практикада жаңа технологияларды қолдану. 4. Білім беру процесіне инновацияларды енгізу және бейімдеу. Мекемелер жұмысына digital-технологияларды енгізу стратегиялары. Нақты мекемелердің мысалында енгізу жоспарын әзірлеу. 5. Педагог-дефектолог-логопедтердің кәсіби қызметінде DIGITAL-технологияларды дамыту перспективалары.
Қорытынды тестілеу	Курсты игеру қорытындылары бойынша қорытынды деңгейді бағалау

4. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері

4.1 Бағдарламаның мақсаты:

- ✓ тыңдаушыларды билингвист балаларда сөйлеу қабілетінің бұзылуын диагностикалау мен түзетуде цифрлық технологияларды тиімді пайдалану үшін қажетті біліммен және дағдымен қамтамасыз ету;
- ✓ педагог-дефектолог-логопедтердің бірегей қажеттіліктері мен ерекшеліктерін ескере отырып, балаларда сөйлеуді тиімді диагностикалау, түзету және дамыту үшін қазіргі заманғы digital-технологияларды қолданудағы кәсіби құзыреттерін дамыту.

4.2 Бағдарламаның міндеттері:

- ✓ қатысушыларды логопедия мен дефектологияда қолданылатын қазіргі заманғы digital-технологиялармен таныстыру;
- ✓ өйлеуді түзету мен дамытуда digital-технологияларды практикалық қолдану дағдыларын дамыту;
- ✓ қатысушыларды билингвист балалармен жұмыстың жеке және кешенді бағдарламаларын әзірлеуге және енгізуге үйрету;

- ✓ инновациялық технологияларды игеру және енгізу арқылы мамандардың кәсіби дамуына жәрдемдесу.

4.3 Бағдарламадан күтілетін нәтижелер:

- ✓ *Педагогтардың біліктілігін арттыру:* курс тыңдаушылары билингвизм және билингвист балаларда сөйлеу бұзылыстарының ерекшелігі туралы терең білім алады, сөйлеу бұзылыстарын диагностикалау және түзету үшін заманауи digital-технологияларды белсенді қолданады.
- ✓ *Digital-құралдарды қолдана білу:* курс тыңдаушылары интерактивті платформалармен, диагностикаға арналған қосымшалармен және ойын технологияларымен жұмыс істеу дағдыларын меңгереді, билинг балаларымен жұмыс істеу үшін цифрлық ресурстарды жасап, бейімдей алады.
- ✓ *Бағдарламаларды әзірлеу және енгізу:* курс тыңдаушылары билингвист балалардың ерекшеліктерін ескеретін жеке және кешенді түзету бағдарламаларын әзірлей алады, білім беру процесіне инновациялық технологияларды енгізуге және ата-аналармен өзара іс-қимыл жасауға дайын болады.
- ✓ *Дистанциялық өзара іс-қимыл:* курс тыңдаушылары заманауи платформаларды пайдалана отырып, дистанциялық сабақтар мен консультацияларды тиімді жүргізуді үйренеді.
- ✓ *Кәсіби даму:* Бағдарлама курсының тыңдаушылары өздерінің кәсіби құзыреттілігін арттырады және өздерінің практикалық қызметіне digital-технологияларды енгізуге дайын болады, диагностикалық және түзету жұмысының сапасын арттыруға ықпал ете отырып, өз мекемелерінде жаңа әдістемелер мен құралдарды бейімдей алады.

Бағдарламаның осы күтілетін нәтижелері дефектолог-логопедтерге балаларда сөйлеуді диагностикалау мен түзету міндеттерін жақсы шешуге көмектеседі, олардың кәсіби дағдыларын жақсартады және инновациялық тәсілдерді күнделікті практикаға ықпалдастыруға мүмкіндік береді.

4.4 Бағдарламаның практикалық маңыздылығы:

Цифрлық технологияларды логопедтер мен дефектологтардың жұмысына ықпалдастыруға бағытталған білім беру бағдарламасы елеулі практикалық құндылыққа ие. Ол мамандарға балалармен жұмыс істеу тиімділігін айтарлықтай арттыратын заманауи құралдар мен әдістемелерді меңгеруге мүмкіндік береді:

- 1) Сандық технологиялар педагог-дефектологқа және логопедке диагностиканың жаңа әдістеріне қол жеткізуге мүмкіндік береді, олар билингвист балалардың сөйлеу қабілетінің бұзылуын нақты және жылдам анықтауға мүмкіндік береді. Мамандар сөйлеудің даму ерекшеліктерін анықтауға және түзету бағдарламаларын баланың жеке қажеттіліктеріне бейімдеуге көмектесетін мамандандырылған бағдарламалық қамтамасыз ету мен қосымшаларды пайдалана алады.
- 2) Сандық технологиялардың арқасында педагогтар әр баланың тілдік ортасын ескеретін сөйлеуді түзетудің дербес бағдарламаларын жасай алады және енгізе алады. Бұл оқытуға деген тәсілдерді неғұрлым тиімді бейімдеуге мүмкіндік береді, бұл жұмыс нәтижелерін жақсартады.
- 3) Интерактивті қосымшалар, мультимедиялық платформалар және онлайн-ресурстар сияқты сандық құралдарды пайдалану оқыту және сөйлеуді

түзету процесін жеделдетеді. Бұл логопедтер мен дефектологтарға уақыт пен күш жұмсауды оңтайландыра отырып, балалармен жұмысты неғұрлым тиімді ұйымдастыруға мүмкіндік береді.

- 4) Сандық технологиялар білім беру мақсаттарына неғұрлым тиімді қол жеткізуге ықпал етеді, өйткені билингвист балалардың материалды қабылдауы мен меңгеруін жақсартатын қазіргі заманғы әдістемелерді пайдалануға мүмкіндік береді. Бұл сөйлеу және коммуникативтік дағдыларды жақсартуға әкеледі, бұл олардың жалпы үлгеріміне оң әсер етеді.
- 5) Бағдарламаға қатысу педагогтардың білімі мен дағдыларын байыта отырып, олардың кәсіби дамуына ықпал етеді. Логопедтер мен дефектологтар әріптестерімен тәжірибе алмасу, сондай-ақ логопедия мен дефектология саласындағы жаңа әдістер мен технологиялар туралы өзекті ақпаратқа қол жеткізу мүмкіндігіне ие болады.
- 6) Цифрлық технологияларды игеру және оларды кәсіби қызметке кіріктіру педагог-дефектологтар мен логопедтерді еңбек рыногында неғұрлым сұранысқа ие етеді. Бұл жаңа мансаптық мүмкіндіктер мен перспективалар аша отырып, олардың бәсекеге қабілеттілігін арттырады.

Цифрлық технологияларды игеру және оларды кәсіби қызметке кіріктіру педагог-дефектологтар мен логопедтерді еңбек рыногында неғұрлым сұранысқа ие етеді. Бұл жаңа мансаптық мүмкіндіктер мен перспективалар аша отырып, олардың бәсекеге қабілеттілігін арттырады.

4.5 Оқыту нәтижелерінің педагог-дефектологтар мен логопедтердің жұмыс практикасына әсері:

Осы бағдарлама бойынша оқыту нәтижелері педагогтар-дефектологтар мен логопедтердің практикалық қызметін едәуір жақсартады, сөйлеу кемістіктерін диагностикалау мен түзетудің сапасын, цифрлық технологияларды ықпалдастыруды, білім беру бағдарламаларын дараландыруды және жұмыстың жалпы тиімділігін арттырады. Бұл билингвист балалардың сөйлеу дағдыларын дамытуда неғұрлым дәл және нәтижелі тәсілге әкеледі.

Бағдарламаға қатысушылары:

- Сөйлеу бұзылыстарын диагностикалау және түзету үшін цифрлық технологияларды тиімді пайдалану, бұл білім беру процесінің сапасын арттырады.
- Жұмыс әдістерін әр баланың жеке қажеттіліктеріне тезірек бейімдеу, бұл сөйлеу дағдыларын түзету және дамыту нәтижелерін жақсартады.
- Күнделікті практикада инновациялық тәсілдер мен технологияларды белсенді пайдалану, бұл балалардың оқуға ынтасын арттырады және олардың коммуникативтік қабілеттерін жақсартады.
- Тәжірибе алмасу және одан әрі кәсіби даму үшін кәсіби қоғамдастықтар мен желілерге қатысу, бұл үнемі біліктілікті арттыру және білімді жанарту үшін жағдай жасайды.

Осылайша, бағдарлама педагогтардың кәсіби дамуына ғана емес, жалпы түзету-білім беру процесінің сапасын жақсартуға да ықпал ететін болады.

5. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны оқытудың мәлімделген мақсаттарын, міндеттерін және күтілетін нәтижелерін іске асыруға бағытталған. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны Курстың оқу-тақырыптық жоспарында көрсетілген (2-кесте).

1-кесте. Курстардың оқу-тақырыптық жоспары (108 сағ.)

№	Тақырып	Сағат саны				Барлығы
		дерістер	практикалық сабақтар	жобаларды қорғау	шеберлік сыныптары	
Модуль 1: Билингвизмге кіріспе және сөйлеу бұзылыстары						
1.1	Билингвизмнің теориялық негіздері: Билингвизм түсінігі, оның түрлері мен нысандары.	2	1			3
1.2	Мектепке дейінгі және бастауыш мектеп жасындағы балалардың сөйлеу қабілетінің бұзылуы: жіктелуі және себептері.	2	1		1	4
1.3	Билинг балаларындағы психикалық бұзылулар кезіндегі сөйлеу қабілетінің бұзылу ерекшелігі.	2	1	1		4
1.4	Билингвизм мен сөйлеу бұзылыстарын диагностикалау әдістері.	2	1		1	4
1.5	Мектепке дейінгі және бастауыш мектеп жасындағы балалардың сөйлеуі мен тілінің дамуына билингвизмнің әсері.	2	1	1		4
Модуль 2. Билингвист балаларда сөйлеу бұзылыстарын диагностикалаудағы DIGITAL-технологиялар						
2.1	Digital-құралдарға кіріспе: дефектолог пен логопед жұмысында цифрлық технологияларды пайдаланудың артықшылықтары мен шектеулері.	2	1			3
2.2	Сөйлеу бұзылыстарын диагностикалау үшін қазіргі заманғы құралдар мен технологияларды пайдалану. Қазіргі заманғы қосымшалар мен платформаларды шолу және талдау.	2	1	1		4
2.3	Сөйлеу дағдыларын бағалау үшін жасанды интеллектті пайдалану. Цифрлық диагностикалық тесттерді енгізу.	2	1		1	4
2.4	Билингвист балалардың сөйлеу тілінің даму деңгейін бағалау әдістемесі.	2	1		1	4

	Диагностикалық деректерді талдау және түсіндіру.					
2.5	Логопедияда мультимедиялық технологияларды пайдалану: билингвист балаларды қолдау үшін визуалды және аудио материалдар.	2	1	1		4
Модуль 3. Билингвист балалардың сөйлеуін түзету және дамытудағы DIGITAL-технологиялар						
3.1	Интерактивті оқыту платформалары мен қосымшалар. Сөйлеуді дамытуға арналған интерактивті құралдар. Жеке түзету бағдарламаларын жасау.	2	1			3
3.2	Фонетикалық-фонематикалық бұзылуларды түзету әдістері: сөйлеу дыбыстарын айтумен және қабылдаумен жұмыс істеу ерекшелігі.	2	1	1		4
3.3	Грамматикалық және лексикалық бұзушылықтарды түзету: билингвалдық ортада сөздік қорын және грамматикалық құрылымдарды дамыту тәсілдері.	2	1		1	4
3.4	Ойын технологиялары: диагностика мен түзетуде ойын қызметі мен шығармашылық әдістерді пайдалану.	2	1	1		4
3.5	Қашықтықтан түзету жұмысы: қашықтықтан өзара іс-қимылға арналған технологиялар мен платформалар.	2	1		1	4
Модуль 4. Сөйлеу қабілеті бұзылған билингвист балаларды психологиялық-педагогикалық қолдау						
4.1	Үйде сөйлеуді дамытуды қолдау үшін сандық ресурстар. Ата-аналарға арналған онлайн-кеңестер ұйымдастыру	2	1		1	4
4.2	Билингвист балаларды әлеуметтік және мәдени бейімдеу. Білім беру ортасында мәдени алуан түрлілікті қолдау. Екі тілді бірегейлікті дамыту	2	1		1	4
4.3	Case study: Сөйлеу қабілеті бұзылған балалармен кешенді жұмыс. Нақты кейстерді талдау және жұмыс жоспарларын әзірлеу.	2	1	1		4
4.4	Инклюзивті білім беру және билингвизм: сөйлеу қабілеті бұзылған балаларды жалпы білім беретін сыныптарға кіріктіру жолдары.	2	1			3
4.5	Пәнаралық өзара іс-қимыл: билингвист балаларды қолдау үшін логопедтердің,	2	1	1		4

	педагогтар мен психологтардың бірлескен жұмысы.					
Модуль 5. Кәсіби даму және инновацияларды енгізу						
5.1	Логопедтер мен дефектологтарда IT-құзыреттілікті дамыту.	2	1		1	4
5.2	Цифрлық сауаттылыққа кіріспе және 21 ғасырдың дағдылары. Жаңа digital-құралдармен жұмыс істеу.	2	1		1	4
5.3	Digital-технологияларды пайдалану бойынша шеберлік сыныптары. Табысты тәжірибелер мен құралдарды таныстыру: практикада жаңа технологияларды қолдану.	2	1	1		4
5.4	Білім беру процесіне инновацияларды енгізу және бейімдеу. Мекемелер жұмысына digital-технологияларды енгізу стратегиялары. Нақты мекемелердің мысалында енгізу жоспарын әзірлеу.	2	1			3
5.5	Педагог-дефектолог-логопедтердің кәсіби қызметінде DIGITAL-технологияларды дамыту перспективалары.	2	1	1		4
		50	25	10	10	95
Қорытынды тестілеу						1
Посткурстан кейінгі қолдау						12
Барлығы: 108 академиялық сағат						108
<i>Ескертпе: 1 академиялық сағат - 50 минут</i>						

6. Оқу процесін ұйымдастыру

6.1 Біліктілікті арттыру курстары оқытудың күндізгі форматы режимінде ұзақтығы 108 сағат болатын курстардың оқу-тақырыптық жоспарына сәйкес ұйымдастырылады, оның ішінде аудиториялық - 95 сағат, жобаларды қорғау және шеберлік сыныптары - 20 сағат, қорытынды тестілеу - 1 сағат, курстан кейінгі қолдау - 12 сағат. Курс екі апта бойы игеріледі.

6.2 Біліктілікті арттыру курсы шеңберінде сабақтарды ұйымдастыру процесінде оқытудың әртүрлі әдістері пайдаланылады: түсіндіру-иллюстративтік, проблемалық баяндау әдісі, ішінара іздестіру және зерттеу әдістері, белсенді оқыту әдістері, интерактивті әдістер.

6.3 Біліктілікті арттыру курсы іске асыру процесінде сабақтар дәрістік және практикалық сабақтар түрінде өткізіледі. Курста дәрістердің келесі түрлері жоспарланады: кіріспе дәріс, проблемалық дәріс, ақпараттық дәріс. Біліктілікті арттыру курсы бойынша практикалық сабақтардың мынадай түрлері жоспарланады: іскерлік пен дағдыларды қалыптастырудың практикалық сабағы, қалыптасқан құзыреттерді тереңдетудің практикалық сабағы, интеграцияланған практикалық сабақ, практикум.

6.4 Курс тыңдаушыларының дербес жұмысы мынадай міндеттерді шешуге бағытталған: дәріс және практикалық сабақтар кезінде тыңдаушылардың алған

білімдерін, іскерліктері мен дағдыларын бекіту және кеңейту; сыни ойлау дағдыларын дамыту; өзін-өзі ұйымдастыру.

6.5 Практикаға бағдарлану қағидатын іске асыру мақсатында курстар процесінде тапсырмалардың түрлі түрлері пайдаланылады: тапсырмалардың кейсі, білім беру, еңбек қатынастары саласындағы ҚР заңнамасының нормаларын талдау, алгоритмдерді құру, дамытушылық және танымдық міндеттерді шешу, практикалық тапсырмаларды шешу, жобаны орындау және т.б.

6.6 Курсты іске асыру процесінде кәсіби құзыреттіліктерді дамыту және жетілдіру мақсатында шағын топтарда жұмыс істеу, кейіннен талдау және рефлексия, жұмыстың жеке нысандары, жобаны орындау және оны таныстыру көзделген.

6.7 Әрбір модуль бойынша кейстерді шешу немесе жобаларды қорғау түрінде практикаға бағдарланған тапсырмалар жоспарланған.

6.8 Қорытынды бақылау тестілеу түрінде жүзеге асырылады.

7. Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету

7.1 Бағдарламаны іске асыруға дидактикалық тәсіл Бағдарламаның негізгі аспектілерін қамтитын нақты құрылымдалған теориялық материал мен практикалық тапсырмалардан басталады:

- ✓ *Модульдік оқыту*: бағдарлама модульдер бойынша құрылымдалған, олардың әрқайсысы логопедия мен дефектологияда цифрлық технологияларды қолданудың негізгі аспектілерін қамтиды. Модульдерде теориялық негіздер дәйекті түрде ашылады, бұл қатысушыларға бағдарламаның әрбір аспектісін терең зерделеуге мүмкіндік береді.
- ✓ *Интерактивті дәрістер мен бейнематериалдар*: дәрістер мультимедиялық презентацияларды, бейнематериалдарды, демонстрациялық бейнероликтер мен онлайн-құралдарды пайдалануды қамтиды.
- ✓ *Электрондық оқу материалдары*: тыңдаушыларға өздері оқи алатын электрондық оқулықтарға, мақалаларға және зерттеу жұмыстарына қолжетімділік беріледі. Оқу материалдары оқу процесін құрылымдауға және негізгі сәттерді бөліп көрсетуге көмектесетін әдістемелік ұсынымдармен қолдады.

Оқу материалын игеру бойынша тапсырмалар:

- ✓ Практикалық тапсырмалар: әрбір теориялық блоктан кейін курс тыңдаушыларына зерделенген материалды нақты жұмыста қолдануға бағытталған практикалық тапсырмалар ұсынылады.
- ✓ Кейстік оқыту: курс тыңдаушыларына логопедтер практикасынан нақты жағдайларға негізделген кейстер ұсынылады. Тыңдаушылардың міндеті - алынған теориялық білім мен сандық құралдарды пайдалана отырып, проблеманың шешімін әзірлеу.
- ✓ Топтық жобалар мен талқылаулар: тыңдаушылар сандық түзету бағдарламаларын әзірлеумен байланысты жобалармен шағын топтарда жұмыс істейді. Бұл идеялар мен тәжірибе алмасуға, командада жұмыс істеуге және күрделі міндеттерді бірлесіп шешуге мүмкіндік береді.

Өзін-өзі бағалау және бағалау критерийлері:

- ✓ *Тапсырмалардың орындалуын өзіндік бағалау:* тыңдаушылар курстың басында берілген критерийлерге сүйене отырып, өздерінің практикалық тапсырмалары мен жобаларының орындалуын дербес бағалайды. Бұл сыни ойлау және өзін-өзі талдау қабілетін дамытуға көмектеседі.
- ✓ *Жетістіктер портфолиосы:* әрбір тыңдаушы портфолио жүргізеді, онда орындалған тапсырмалар, жобалар және өзін-өзі бағалау жиналады. Бұл өз ілгерілеуіңізді бақылауға және оқу нәтижелерін көруге мүмкіндік береді. Портфолио өз жетістіктерін әріптестеріне және жұмыс берушілерге таныстыру құралы ретінде де пайдаланылуы мүмкін.
- ✓ *Оқытушылардан кері байланыс:* курс оқытушылары әрбір орындалған тапсырма бойынша күшті жақтарын және ықтимал жақсартуларды көрсете отырып, егжей-тегжейлі кері байланыс ұсынады. Бұл жұмыс сапасын арттыруға ықпал етеді және тыңдаушыларға өз тәсілдерін нақты уақытта түзетуге мүмкіндік береді.
- ✓ *Қорытынды аттестаттау:* Оқу соңында теориялық тестіні қамтитын қорытынды аттестаттау өткізіледі. Бұл материалдың игерілуін және оны кәсіби практикада қолдануға дайындығын тексеруге мүмкіндік береді.

Осы Бағдарламада іске асырылған дидактикалық тәсіл теориялық негіздерді терең және құрылымдалған зерделеуді, сондай-ақ оларды билингвист балалармен нақты жұмыста практикалық қолдануды қамтамасыз етеді. Теориялық оқыту, практикалық тапсырмалар мен өзін-өзі бағалаудың нақты өлшемдерін үйлестіру арқылы тыңдаушылар логопедия мен дефектологияда цифрлық технологияларды табысты қолдану үшін қажетті кәсіби құзыреттерді дамытады.

7.2 Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету::

- 1) біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламасы;
- 2) дәріс сабақтарының материалдары және таныстыру материалдары;
- 3) дәрістік және практикалық сабақтарға арналған үлестірме материалдар;
- 4) кейс тапсырмалары, практикалық тапсырмалар, дамыту және танымдық тапсырмалар және т.б.;
- 5) диагностикалық материалдар;
- 6) қорытынды бақылау материалдары.

Біліктілікті арттыру курсының теориялық материалы дәріс сабақтарының материалдарын, оқулықтарды, НҚА және әдістемелік нұсқаулықтарды, интернет-ресурстарды пайдалану мен қолдануды қамтиды.

Курстың мазмұнын тиімді меңгеру мақсатында тыңдаушыларға теориялық білімді нығайтуға және практикалық дағдыларды дамытуға бағытталған әртүрлі тапсырмалар ұсынылады. Тапсырмалар білім беру ұйымдарының ерекшеліктеріне, күрделілік деңгейіне және бағдарлама бөлімдерінің ерекшеліктеріне бейімделген.

Өзін-өзі бағалау критерийлері тыңдаушыларға оқылатын тақырыптар шеңберінде өз білімдерін, дағдылары мен құзыреттерін талдауға және бағалауға

мүмкіндік береді. Өзін-өзі бағалау тыңдаушының қол жеткізу деңгейін айқындауға және оларды жою мақсатында проблемалық аймақтарды айқындауға бағытталған.

Дидактикалық тәсілді және кешенді оқу-әдістемелік қамтамасыз етуді пайдалану тыңдаушыларға бағдарламаны тиімді және нәтижелі меңгеруге, құзыреттерді дамытуға және алған білімдері мен дағдыларын практикада қолдануға мүмкіндік береді.

Оқу-әдістемелік қамтамасыз ету бағдарламаның теориядан практикаға дейінгі бөлімдерін жүйелі түрде зерделеуді қамтамасыз етеді. Бағдарламаны игеруде оқытушылар тарапынан әдістемелік қолдау мен консультациялар маңызды рөл атқарады. Консультациялар мен әдістемелік қолдау курстың қатысушыларына материалды игеруде көмек көрсетуге, курсты игеру процесінде тыңдаушылардың кемшіліктерін жоюға, бағдарламаны игеру және тапсырмаларды орындау процесінде кері байланысты жүзеге асыруға бағытталған.

8. Оқу нәтижелерін бағалау

8.1 Дағдыларды қалыптастыру және тыңдаушылардың білімін бағалауды бақылау мақсатында: экспресс-сауалнамалар, өзіндік жұмыс, қорытынды бақылау жұмыстары жүргізіледі. Өзіндік және бақылау жұмыстарына арналған тапсырмалар, кері байланыс үшін сауалнама парақтары, тест тапсырмалары курстың оқу-әдістемелік кешеніне (бұдан әрі – ОӘК) енгізілген.

8.2 Тыңдаушылардың кәсіби құзыреттіліктерінің қалыптасу деңгейін анықтау, бағдарлама мазмұнын игеру үшін профессор-оқытушылар құрамы кері байланысты іске асыру мақсатында бағдарламаның әрбір тақырыбы шеңберінде бақылау тапсырмаларын (дербес жұмыстар, сауалнама парақтары және т.б.) және қорытынды бақылау жұмысын әзірлейді. Алынған кері байланыс негізінде дәрістер мен практикалық сабақтардың мазмұнына түзетулер енгізіледі, қосымша материалдар таңдалады (құжаттама үлгілері, әдебиеттер тізімі, дидактикалық материалдар тізімі, бейнематериалдар және т.б.), бағдарлама мазмұны қосымша түсіндіріледі.

8.3 Қорытынды бақылау жұмысын орындау мынадай критерийлерге сәйкес бағаланады: іске асырылмаған (дұрыс жауаптар ұсынылмаған), ішінара іске асырылған (дұрыс жауаптар 50% - дан аз), орташадан жоғары іске асырылған (дұрыс жауаптар 50% - дан 70% - ға дейін), толық іске асырылған (дұрыс жауаптар 70-100 %). Қорытынды тестілеуден өту және біліктілікті арттыру курсы аяқтау үшін дұрыс жауаптардың кемінде 70% - жинау қажет. Қорытынды бақылау жұмысының нәтижелері негізінде курстан кейінгі қолдау кезеңінде консультациялардың мазмұны жоспарлануда.

8.4 Педагогтердің қызметін бағалау бақылау және тест тапсырмаларын орындау нәтижелері бойынша, сондай-ақ курстардан өту барысында практикалық жұмыстарға қатысу және белсенділігі бойынша жүзеге асырылады. Мұғалімнің біліктілігін арттыру процесінің тиімділігі мен тиімділігінің критерийі курстық дайындық барысында және курстардан кейінгі кезеңде тыңдаушының кәсіби белсенділігі болып табылады.

8.5 Курс тыңдаушыларының білімін бақылау және бағалау мақсатында орындалатын функцияларға байланысты бақылаудың төрт түрі қолданылады: алдын ала, ағымдағы, мерзімді және қорытынды.

8.6 Ағымдағы, мерзімді және қорытынды бақылау нәтижелерін бағалау 3-кестеге сәйкес тыңдаушылардың жетістіктерін бағалаудың балдық-рейтингтік жүйесінде жүзеге асырылады.

Кесте 3. Тыңдаушылардың оқу жетістіктерін оларды дәстүрлі бағалау шкаласына аударатын есепке алу бағалау жүйесі

Әріптік жүйе бойынша бағалау	Сандық эквивалент	Балдар (% мазмұны)	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	Қанағаттанарлық
C	2	65-69	
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D	1	50-54	Қанағаттанарлықсыз
FX	0,5	25-49	
F	0	0-24	

Педагогтердің қызметін бағалау бақылау және тест тапсырмаларын орындау, жобаларды қорғау нәтижелері бойынша, сондай-ақ практикалық жұмысқа қатысу бойынша 4-кестеде көрсетілген критерийлер бойынша жүзеге асырылады.

4-кесте. Бағалау критерийлері

Бағалау критерийлері	Дәстүрлі бағалау	Баллмен бағалау	Бағалау параметрлері
жүзеге асырылмады	«Қанағаттанарлықсыз»	0 - 49 ұпай	<ul style="list-style-type: none"> - жұмыстың мазмұны мәлімделген тақырыпқа сәйкес келмейді; - жұмыс мәтіні ұқыпсыз, түсініксіз ресімделген, өрескел стилистикалық және грамматикалық қателіктер бар, - бір немесе бірнеше дереккөздерден мәтін фрагменттерінің ойсыз қайта жазылуы байқалады, әдебиет пайдаланылмаған, - қорытындылар жоқ немесе бөлімнің мазмұнына сәйкес келмейді, - жұмыс талаптарға сәйкес ресімделмеген.

ішінара жүзеге асырылды	«Қанағаттанарлық»	50 - 69 ұпай	<ul style="list-style-type: none"> - жұмыстың мазмұны тақырыпқа ішінара сәйкес келеді; - жұмыс негізінен дұрыс жасалған, маңызды стилистикалық және грамматикалық қателер бар, - жұмыстың дизайнында немқұрайлылық бар: өрістер қалдырылған жоқ, беттердің нөмірленуі жоқ, мәтін бойынша түзетулер енгізілді, титулдық Парақ дұрыс ресімделмеген, - жұмысты орындау үшін үнемі көмек қажет болды, әдебиет ішінара қолданылды, - қорытындылар жұмыстың барлық бөлімдері бойынша жасалмайды немесе бөлімнің мазмұнына ішінара сәйкес келеді немесе келтірілген деректер бойынша қорытындылар жоқ, - мазмұны, әдебиеттер тізімі, суреттерге қолтаңбалар, кесте атаулары жоқ
түзетулерді ескере отырып, орташадан жоғары іске асырылды	«Жақсы»	70 - 89 ұпай	<ul style="list-style-type: none"> - жұмыстың мазмұны негізінен тақырыпқа сәйкес келеді немесе оның көлемі асыра бағаланады; - жұмыс негізінен дұрыс жасалған, кейбір маңызды емес стилистикалық және грамматикалық қателер бар, - жұмыс негізінен дербес орындалды, әдебиет қолданылды, - қорытындылар негізінен бөлімнің мазмұнына сәйкес келеді - жұмыс негізінен дұрыс ресімделген, талаптардан кейбір ауытқулар бар,
толығымен жүзеге асырылды	«Өте жақсы»	90 - 100 ұпай	<ul style="list-style-type: none"> - тақырыптың мазмұны толық ашылған және жұмыс таңдалған тақырыпқа сәйкес келеді; - жұмыс дұрыс жасалған, маңызды емес стилистикалық қателер бар; - жұмыстың практикалық бөлігі өз бетінше орындалды, барлық таңдалған әдебиеттер

			талданып, жұмыста қолданылды; әр бөлім бойынша негізделген тұжырымдар бар
--	--	--	---

8.7 Ағымдағы және қорытынды бақылау тапсырмалары 100 балдық шкала бойынша бағаланады.

8.8 Тыңдаушылардың ағымдағы үлгерімі ағымдағы бақылау мен мерзімді бақылау бағаларынан құралады және формула бойынша есептеледі:

$$AY = \frac{(AB1+AB2+ABn)}{n},$$

AY – ағымдағы үлгерім,

AB – ағымдағы бақылау,

n – ағымдағы бақылаулар саны.

8.9 Ағымдағы үлгерім қорытындысы бойынша 50 баллдан кем жинаған тыңдаушы қорытынды бақылауға жіберілмейді

8.10 Біліктілікті арттыру курсы бойынша қорытынды баға ағымдағы үлгерім бағасын және қорытынды бақылауды қамтиды. Қорытынды бағалаудағы ағымдағы үлгерім үлесі 60%, қорытынды бақылау үлесі (қорытынды тестілеу) - 40% құрайды. Қорытынды баға мына формула бойынша есептеледі: ҚБ = 0,6*AY+0,4*ҚБ, ҚБ – қорытынды баға, AY – ағымдағы үлгерімді бағалау, ҚБ- қорытынды бақылау ұпайлары.

8.11 Біліктілікті арттыру курсының нәтижелері бойынша сертификат курс бойынша кемінде 55 балды құрайтын тыңдаушыларға беріледі.

8.12 Курс бойынша қорытынды бағасы 55 баллдан төмен, бірақ ағымдағы үлгерім қорытындысы бойынша кемінде 50 балл жинаған тыңдаушының қорытынды бақылаудан бір рет қайта өту мүмкіндігі бар.

8.13 Қорытынды проходите в форме – тестирования. Общее количество вопросов – 20.

9. Курстан кейінгі қолдау

9.1 Курстан кейінгі қолдау «Билингвист балалардың сөйлеуін дамытудағы DIGITAL-технологиялар: логопедия мен дефектологиядағы инновациялар» біліктілікті арттыру бағдарламасының маңызды құрамдас бөлігі болып табылады. Курстан кейінгі қолдау оның курстан кейінгі қызметіне үздіксіз мониторинг жүргізу және әдістемелік, консультациялық көмек көрсету жолымен тыңдаушылардың кәсіби құзыреттерін қалыптастыру мен дамытуды қамтамасыз ететін іс-шаралар жүйесін білдіреді.

9.2 Курстан кейінгі қолдаудың мақсаты-алған білімдері мен дағдыларын кәсіби қызметке табысты енгізуді қамтамасыз ету және педагогтардың тұрақты кәсіби өсуіне ықпал ету.

9.3. Қолдау форматы мыналарды қамтиды:

- ✓ Қарым-қатынас пен тәжірибе алмасу үшін онлайн-платформа жасаңыз: қолдаудың жетекші түрі-мұғалімдер тәжірибе алмасуға, кеңес алуға және жұмыс нәтижелерімен бөлісуге болатын арнайы онлайн-платформаны немесе форумды пайдалану. Бұл курсты аяқтағаннан кейін де белсенді кәсіби қоғамдастықты сақтауға мүмкіндік береді.
- ✓ Тұрақты вебинарлар мен онлайн семинарлар: курс сарапшылары мен оқытушыларының қатысуымен тұрақты вебинарлар өткізіледі, онда оқу процесіне жаһандық құзыреттіліктерді енгізудің өзекті мәселелері талқыланады. Бұл мұғалімдерге кәсіби дайындықтың жоғары деңгейін сақтауға көмектеседі.
- ✓ Қашықтықтан кеңес беру: курс қатысушылары оқытушылар мен сарапшылардан жеке кеңес ала алады, бұл туындаған мәселелерді жедел шешуге және педагогикалық практиканы түзетуге мүмкіндік береді.

9.4 Курстан кейінгі қолдау формалары:

- ✓ Жеке қолдау (тәлімгерлік): тәжірибелі педагог-тәлімгерлер курстан өткен әріптестеріне жаңа тәсілдер мен әдістемелерді оқу процесіне біріктіруге көмектесу арқылы қолдау көрсетеді. Тәлімгерлік әсіресе жаңа білімді іс жүзінде қолдануда қиындықтарға тап болған жас мамандар немесе тәрбиешілер үшін өте маңызды.
- ✓ Топтық қолдау (шеберлік сыныптары, шығармашылық шеберханалар):
- ✓ Тұрақты мастер-класстар ұйымдастырылады, онда мұғалімдер өздерінің табысты тәжірибелерімен бөліседі, жаңа әдістер мен технологияларды көрсетеді, практикадан нақты жағдайлар мен сценарийлерді талқылайды.
- ✓ Бірлескен жобаларда немесе жаһандық құзыреттіліктерді енгізуге байланысты мәселелерді шешуде жұмыс істейтін уақытша топтар құрылады. Бұл бірлескен шығармашылық пен тәжірибе алмасуды ынталандырады.
- ✓ Кәсіби қауымдастықтар (кәсіби қауымдастықтар, әлеуметтік желілердегі топтар):

Мұғалімдерді кәсіби бірлестіктерге немесе одақтарға қосу ресурстарға, оқиғаларға және желілік мүмкіндіктерге қол жеткізуге мүмкіндік береді, бұл одан әрі кәсіби дамуға ықпал етеді.

Әлеуметтік желілер мен мессенджерлерде топтар мен чаттар құрылады, онда педагогтар жаңалықтармен, идеялармен, материалдармен алмасып, жедел қолдау ала алады.

9.5 Курстан кейінгі қолдау әдістері

- ✓ Кейс әдісі: Мұғалімдер форумдарда, топтарда немесе вебинарларда өз тәжірибесінен нақты жағдайларды жүйелі түрде талдайды және талқылайды. Бұл әдіс теорияны практикамен ұштастыруға және алынған білімді нақты білім беру жағдайларына бейімдеуге көмектеседі.
- ✓ Рефлексия және өзін-өзі бағалау: Мұғалімдер өз жетістіктерін жүйелі түрде өзін-өзі бағалауды жүргізеді, жаһандық құзыреттіліктерді енгізудегі табыстар туралы рефлексия жасайды, бұл оларға оқыту тәжірибесін түзетуге және жақсартуға мүмкіндік береді.
- ✓ Бір-бірін тексеру (өзара шолу): Мұғалімдер әзірлемелерімен, жобаларымен алмасады және әріптестерінен кері байланыс алады. Бұл әдіс оқу материалдарының сапасын жақсартуға көмектеседі және сыни ойлауды дамытуға ынталандырады.

- ✓ Жоба әдісі: Мұғалімдер курста басталған ұзақ мерзімді жобалармен жұмысын жалғастырады. Бұл жобалар жаңа оқу бағдарламаларын әзірлеуді, зерттеулер жүргізуді немесе инновациялық әдістерді енгізуді қамтуы мүмкін. Жобалар кәсіби қоғамдастықта үнемі талқыланып, реттеледі.
- ✓ Қашықтықтан тестілеу және бақылау: үлгерімді бағалау және құзыреттердің жоғары деңгейін қолдау үшін тұрақты қашықтықтан тестілеу және кәсіби қызметті бақылау жүргізіледі. Бұл оқу нәтижелерін бақылауға және кәсіби дамудағы келесі қадамдарды реттеуге мүмкіндік береді.

Курстың курстан кейінгі қолдауы педагогтардың кәсіби қызметіне жаңа білім мен дағдыларды енгізу процесінде қолдау көрсетуге бағытталған. Жеке консультацияларды, топтық жұмысты, кәсіби қауымдастықтарды және әртүрлі қолдау әдістерін қамтитын кешенді тәсіл материалды терең меңгеруге және оны тәжірибеде тиімді қолдануға ықпал етеді.

«Билингвист балалардың сөйлеуін дамытудағы DIGITAL-технологиялар: логопедия мен дефектологиядағы инновациялар» білім беру бағдарламасын курстан кейінгі қолдау педагогтардың кәсіби қызметіне жаңа білім мен дағдыларды енгізу процесінде оларды қолдауға бағытталған. Жеке консультацияларды, жұмыстың топтық нысандарын, кәсіби қоғамдастықтарды және қолдаудың әртүрлі әдістерін қамтитын кешенді тәсіл материалды терең меңгеруге және оны практикада тиімді қолдануға ықпал етеді.

10. Қолданылған әдебиеттер тізімі

Негізгі әдебиеттер:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы.
2. «Білім туралы» 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III Қазақстан Республикасының Заңы
3. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты. Қазақстан Республикасы Білім министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығы.
4. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 4 мамырдағы № 175 бұйрығымен бекітілген Педагогтердің біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламаларын әзірлеу, келісу және бекіту қағидалары
5. 2016 жылғы 28 қаңтардағы № 95 Педагогтердің біліктілігін арттыру курстарын, сондай-ақ педагог қызметін курстан кейінгі қолдауды ұйымдастыру және өткізу қағидалары.
6. . Билингвизм и особенности овладения иностранными языками у детей дошкольного возраста/ Ефременко Л.В., Самедова А.И.// Педагогика и психология образования. – 2019.
7. Детский билингвизм: одновременное усвоение двух языков / Чиршева Г.Н. – 2022.
8. Билингвизм. Особенности двуязычного воспитания/ Баженова О. – 2016.

9. Иностранный как родной. Помогите вашему ребенку освоить сразу два языка/ Хейнц С., Штайнер Н. – 2020
10. Психолого-медико-педагогическое обследование детей дошкольного и младшего школьного возраста. /Ерсарина А.К., Сулейменова Р.А., Айтжанова Р.К. и др. – Алматы, 2020.
11. Сейсенова А.Д. «Актуальные вопросы онтогенеза речи казахскоязычных детей» /Современная онтолингвистика: проблемы, методы, открытия. Материалы ежегодной международной научной конференции. 11 24–26 июня 2019 г. СПб., РГПУ им. А. И. Герцена. Иваново: ЛИСТОС, 2019. – С. 230-233.
12. Аяпова Т.Т. Сөйлеу тілінің онтогенезі: синтаксистік семантиканың дамуы/Сборник рефератов №1 НИР. – А., 2022.
13. Введение в логопедию. Ч.1. Материалы для практического усвоения системы фонем русского языка / сост.: Фомичева М.Ф., Оганесян Е.В. – М.: Институт практической психологии, 2019
14. Громова О.Е., Соломатина Г.Н. Логопедическое обследование детей 2 – 4 лет. Методическое пособие. – М.: ТЦ Сфера, 2022.
15. Белов, А. П. (2022). *Основы билингвизма и его влияние на речевое развитие детей*. М.: Академический проект. Обзор основных понятий билингвизма и их влияние на речевое развитие.
16. Кочергина В.С. Брадилалия, тахилалия, спотыкание. // Расстройства речи у детей и подростков. – М.: Наука, 2017. 20) Краузе Е.Н. Логопедический массаж и артикуляционная гимнастика. Практическое пособие. – М.: Корона-Принт, 2014. – 78 с.: ил.
17. Шилова, А. М., & Григорьева, Н. П. (2022). *Digital-инструменты для работы с детьми: практическое руководство*. Тюмень: Образование и инновации. Руководство по применению digital-инструментов в работе с детьми, включая диагностику и коррекцию.
18. Smith, J., & Brown, A. (2019). *Technological Advances in Speech-Language Pathology: An International Perspective*. London: Routledge. Мировой опыт применения технологических новшеств в логопедии и дефектологии.
19. Jones, L. K., & Williams, R. T. (2020). *Bilingualism and Language Disorders: Assessment and Intervention*. New York: Guilford Press. Оценка и интервенция в случае языковых расстройств у билингвальных детей.
20. Ерсарина А.К., Айтжанова Р.К. Диагностика нарушений психофизического развития у детей. Клиническая и психолого-педагогическая классификация речевых нарушений у детей. Справочно-методическое руководство для специалистов ПМПК. Алматы, 2020г.

Қосымша әдебиеттер:

1. Байтурсинов А. Тіл тағылымы. Алматы: Ана тілі, 1992.- С. 141-322
2. Архипова Е.Ф. Особенности логопедической работы при дизартрии. – Коррекционная педагогика. – №1. – 2014. – С. 37-41.
3. Буянов М.И. Заикание у подростков. – М.: Просвещение, 2019.
4. Аяпова Т.Т. Сөйлеу онтогенезі. – Алматы: Раритет, 2003. – 280 б.
5. Детский аутизм. Диагностика и консультирование. Практическое руководство для специалистов психолого-медико-педагогических

- консультаций. /авторы-составители Ерсарина А.К. Айтжанова Р.К. / - Алматы – 2011.
6. Землянская Е.Н., Сотцкова Т.С., Чечеткин Ю.В. Компетентность учителя начальных классов в формировании метапредметных образовательных результатов обучающихся // Начальная школа. — 2021. — №9. С. 9—12.
 7. Волкова Л.С. Хрестоматия по логопедии. – М.: Владос, 2017.
 8. Григоренко Н.Ю., Синяева М.Л. Логопедический и медицинский аспекты органической дислалии и способы ее коррекции. – Дефектология. – №4. – 2018. – С. 22-25.
 9. Жукова Н.С, Мастюкова Е.М., Филочева Т.Б. Преодоление общего недоразвития речи у дошкольников. – М.: Просвещение, 2016.
 10. Ипполитова А.Г. Открытая ринолалия. – М.: Просвещение, 2013.
 11. Логопедия. Учебник для студентов дефектологических факультетов педагогических высших учебных заведений / Под ред. Л.С. Волковой, С.Н. Шаховской . – 3-е изд., перераб. и доп. - М.: ВЛАДОС, 2013.
 12. Основы логопедии : учеб. пособие / Е.Е. Китик. - 2-е изд., стер. – М. : ФЛИНТА, 2014. – 196 с.
 13. Парамонова Л.Г. Логопедия для всех. 4-е изд. – СПб: Питер, 2011. – 416 с.: ил.
 14. Пеллингер Е.Л., Успенская Л.П. Как помочь заикающимся школьникам. – М.: Просвещение, 2015.
 15. Рау Ф.Ф. Приемы исправления недостатков произношения фонем. // Основы теории и практики логопедии. – М.: Просвещение, 2018.
 16. Иванова, Н. А. (2021). *Digital-технологии в логопедии: от теории к практике*. СПб.: Научное издание. Роль цифровых технологий в логопедической практике, современные методы и инструменты.
 17. Кузнецова, В. Ю. (2023). *Виртуальная и дополненная реальность в коррекционной работе: новые горизонты*. Казань: Педагогическое издательство. Применение VR и AR в коррекции речевых нарушений.
 18. Морозова, И. В. (2020). *Интерактивные технологии в коррекции речи детей*. М.: Наука и образование. Обзор интерактивных и игровых технологий для коррекции речевых нарушений.
 19. Федорова, Л. Р. (2023). *Методы диагностики речевых нарушений у билингвов*. Екатеринбург: Уральское издательство. Специфика диагностики речевых нарушений у детей-билингвов.
 20. Чистякова, Е. Г. (2020). *Когнитивные аспекты билингвизма у детей*. Рязань: Педагогическое издательство. Когнитивные особенности и развитие билингвизма у детей.
 21. Яковлева, О. А. (2021). *Инновационные подходы к коррекции речи: современные технологии и методы*. Уфа: Башкирское издательство. Инновационные методы коррекции речи с использованием современных технологий.

Интернет-ресурстары:

1. Билингвизм и речевые нарушения. Bilingualism Matters www.bilingualism-matters.ppls.ed.ac.uk Организация, предоставляющая ресурсы и исследования о билингвизме и его влиянии на развитие речи.
2. Language Development and Bilingualism www.language-development.org Платформа с исследованиями и статьями о развитии языка и билингвизме.
3. Digital-технологии в логопедии и дефектологии. American Speech-Language-Hearing Association (ASHA) www.asha.org Веб-сайт с ресурсами по логопедии, включая статьи и вебинары о digital-технологиях.
4. Speech and Language Therapy Digital Resources www.speechtherapydigital.com Ресурсы и инструменты для логопедов, включая приложения и программы для коррекции речи.
5. Виртуальная и дополненная реальность в коррекции речи. VR for Education www.vrforeducation.com Информация о применении виртуальной реальности в образовательных и коррекционных процессах.
6. Augmented Reality in Education www.arinedu.org Ресурсы и примеры использования дополненной реальности в обучении и коррекции речи.
7. Интерактивные и игровые технологии. Educational Technology and Mobile Learning www.educatorstechnology.com Блог с обзорами интерактивных и мобильных приложений для образовательных целей.
8. Apps for Speech Therapy www.speechtherapyguidelines.com Обзор приложений и инструментов для логопедов и дефектологов.
9. Геймификация и игровые технологии. Game-Based Learning and Gamification www.gamebasedlearning.org. Ресурсы и исследования по применению геймификации и игровых технологий в обучении и коррекции.
10. Edutopia: Gamification in Education www.edutopia.org/topic/gamification Статьи и материалы о применении геймификации в образовательных и коррекционных процессах.
11. Телемедицина и дистанционная работа. Telehealth and Speech Therapy www.telehealthspeechtherapy.com. Ресурсы по применению телемедицины в логопедии и дефектологии.
12. Telemedicine in Education www.telemedicineineducation.org Информация о возможностях дистанционного обучения и коррекции.
13. Профессиональное развитие и внедрение инноваций. Professional Development for Speech Therapists www.speechtherapyprofessionaldevelopment.com Курсы и ресурсы для повышения квалификации логопедов и дефектологов.
14. Innovations in Speech Therapy www.innovationsspeechtherapy.com Информационные ресурсы о новых методах и технологиях в области логопедии.